

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **G. Z.**

skazanego z art. 148 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 25 listopada 2024 r.,

wniosku obrońców skazanego

o wyłączenie sędziego SN Zbigniewa Kapińskiego od udziału w rozpoznaniu kasacji obrońców skazanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt II AKa 262/21, zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 17 maja 2021 r., sygn. akt II K 91/20, na podstawie art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Zbigniewa Kapińskiego
od udziału w sprawie kasacyjnej II KK 564/23.**

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego wpłynęły kasacje obrońców skazanego G.Z., które zarejestrowano pod sygnaturą II KK 564/23. W treści kasacji adwokatów B.B. i T.W. podniesiono m.in. zarzut wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. ze względu na to, że w składzie Sądu Apelacyjnego w Lublinie, orzekającego jako sąd odwoławczy, zasiadała sędzia, która objęła urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w następstwie rekomendacji udzielonej przez Krajową Radę

Sądownictwa ukształtowaną przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Sprawa ta została przydzielona do rozpoznania kolejno sędziom Sądu Najwyższego: Ryszardowi Witkowskiemu, Małgorzacie Bednarek, Markowi Motukowi, Antoniemu Bojańczykowi i Stanisławowi Stankiewiczowi. W związku z tym, że wymienieni sędziowie zostali powołani na urząd sędziego Sądu Najwyższego również w wyniku rekomendacji KRS ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., postanowieniami Sądu Najwyższego odpowiednio z dni: 11 stycznia 2024 r., 21 lutego 2024 r., 18 lipca 2024 r., 6 września 2024 r. i 23 października 2024 r., po rozpoznaniu wniosków wskazanych wyżej obrońców, zostali oni wyłączeni od udziału w niniejszej sprawie kasacyjnej. Zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej sprawa przydzielona została do rozpoznania sędziemu Zbigniewowi Kapińskiemu. We wniosku z dnia 12 listopada 2024 r. obrońcy skazanego wniesli m.in. o:

„I. wyłączenie od orzekania w przedmiotowej sprawie Sędziego Sądu Najwyższego Zbigniewa Kapińskiego oraz stwierdzenie występowania przesłanki, o której mowa w art. 41 § 1 k.p.k., tj. o uzasadnionej wątpliwości co do jej (powinno być <<jego>> - uwaga SN) bezstronności;

II. zwrócenie się przez Sąd Najwyższy do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i Prezesa Sądu Najwyższego kierującego Izbą Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych o nadesłanie kopii wniosków Zbigniewa Kapińskiego o wyłączenie od udziału w sprawach, do których rozpoznania został wyznaczony oraz dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z tych dokumentów na okoliczność świadomości ww. co do istnienia wątpliwości co do jego niezawisłości i bezstronności wynikającej z wadliwego aktu jego powołania”.

W uzasadnieniu wniosku wskazano na fakt, że sędzia Zbigniew Kapiński, podobnie jak uprzednio wyłączeni sędziowie, uzyskał nominację w konsekwencji uchwały podjętej przez KRS ukształtowaną nowelą z 8 grudnia 2017 r., przywołano w związku z tym odpowiednie orzecznictwo Sądu Najwyższego i trybunałów europejskich i sformułowano pogląd, że sędzia wyznaczony do rozpoznania sprawy,

jak i sąd utworzony z jego udziałem, nie może być uznany za bezstronny i niezawisły.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie, ponieważ podniesione w nim argumenty natury faktycznej i prawnej są trafne. Jest bezsporne, że sędzia Zbigniew Kapiński objął urząd sędziego Sądu Najwyższego w wyniku rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w oparciu o przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., a więc organu, który nie stanowi Krajowej Rady Sądownictwa w rozumieniu Konstytucji RP (zob. m. in. uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 i uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Pociąga to za sobą stwierdzenie, że sąd z udziałem tego sędziego jest nienależycie obsadzony, zatem orzeczenia wydane w tym składzie dotknięte są bezwzględną przyczyną odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Równie istotne jest także to, że – czego we wniosku wyraźnie nie wyartykułowano – w opisanym układzie procesowym udział sędziego Zbigniewa Kapińskiego w składzie sądu rozpoznającego kasację równałby się orzekaniu we własnej sprawie, ponieważ ze względu na zarzut podniesiony w kasacji obrońców sprawa ta dotyczy sędziego bezpośrednio. Analogicznej kwestii poświęcono, zasługujące na akceptację, obszernie wywody w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2024 r., IV K 135/24; zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2024 r., I KK 356/22). W ślad za tymi orzeczeniami wskazać trzeba, że ratio legis przepisu art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. sprowadza się do odsunięcia od sprawy sędziego, w sytuacji, gdy jej rozstrzygnięcie wpływa na sferę jego praw i obowiązków. Przenosząc to na grunt rozważanej sprawy należy stwierdzić, że rozpoznając zarzut kasacyjny obrońców skazanego S.Z., kwestionujący prawidłowość obsady Sądu odwoławczego, sędzia, który objął urząd w wyniku rekomendacji KRS ukształtowanej ustawą z 2017 r. nie mógłby go uwzględnić, bowiem w ten sposób zakwestionowałby własne „uprawnienie” do bezstronnego orzekania, zaś w wypadku oddalenia kasacji naraziłby się na zarzut orzekania we własnej sprawie. W opisanym stanie rzeczy wyłączenie sędziego Zbigniewa Kapińskiego w perspektywie zapewnienia stronom

bezstronnego i niezawisłego sądu stało się konieczne nie na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. a w oparciu o przepis art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.

Warto dodatkowo zauważyć, że postanowienie o wyłączeniu od udziału w sprawie sędziego Marka Motuka zostało wydane przez Sąd Najwyższy z udziałem sędziego Zbigniewa Kapińskiego. W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, iż „Z uwagi na okoliczności związane z powołaniem Marka Motuka na urząd sędziego Sądu Najwyższego jego orzekanie w tej sprawie m.in. o zasadności przywołanego zarzutu mogłoby powodować w odbiorze przeciętnego, rozsądnego obserwatora wątpliwości co do bezstronności sędziego”. Pomijając kwestię, że sędzia Zbigniew Kapiński nie dostrzegł przeszkód do rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego przez sąd z jego udziałem, zacytowany fragment uzasadnienia orzeczenia wzmacnia stanowisko o konieczności wyłączenia sędziego Zbigniewa Kapińskiego, znajdujące się przecież w podobnej sytuacji, jak wyłączony sędzia Marek Motuk.

Na koniec wskazać trzeba, że zawarta w uzasadnieniu wniosku argumentacja związana z powołaniem sędziego Zbigniewa Kapińskiego na stanowisko sędziego w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego jest całkowicie chybiona, ponieważ Pan Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Karnej Zbigniew Kapiński nigdy nie był powołany do orzekania w Izbie Dyscyplinarnej. Nadto, nie istniała potrzeba występowania o dokumenty i informacje żądane w pkt II. wniosku, ponieważ nie były one konieczne do jego merytorycznego rozpoznania.

Kierując się powyższym, orzeczono jak na wstępie.

[WB]

r.g.